

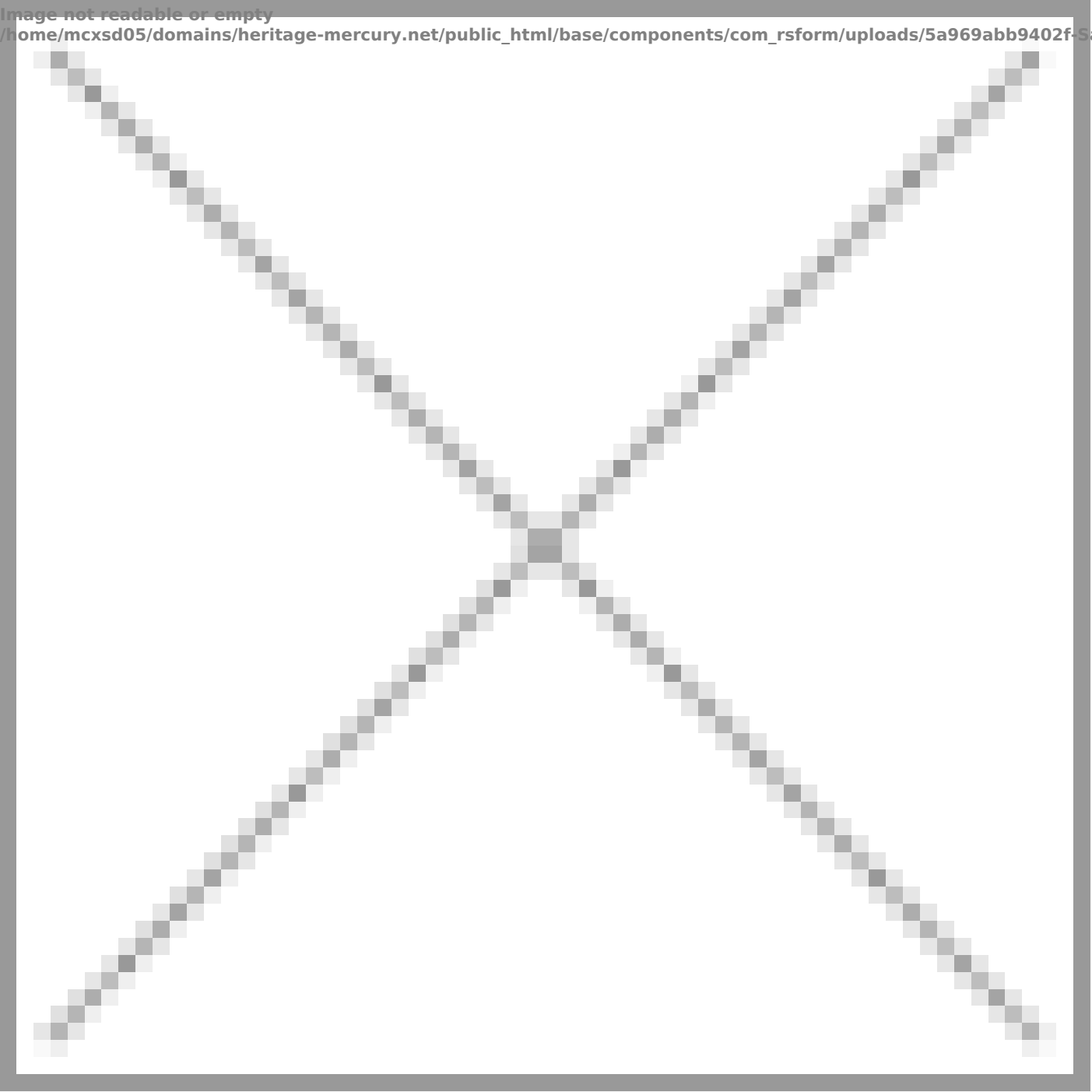
Ime predmeta 1	SAMORODNO ŽIVO SREBRO
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.18.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	314 M-2, (vzorca M-2/1 in 2/2)
Klasifikacija dediščine	Rudišče

OPIS

Kratek opis	Kapljice samorodnega živega srebra so v večjih količinah koncentrirane v piritno-markazitnih konkrecijah (gomolji) v karbonskem skrilavcu. Gomolji so prepojeni cinabaritom. V karbonskem glinavcu je živo srebro razpršeno v obliki mikroskopskih kapljic, ki se na prelomnih ploskvah zbirajo v večje kapljice, ki merijo do 3 mm. Samorodno živo srebro je vtisnjeno v kamnino pod pritiskom, zato stalno počasi solzi iz kamnine v obliki kapljic. V zbirki je evidentiranih še 7 podobnih vzorcev.
Mere	

Materiali	Skrilavi glinavec s samorodnim živim srebrom in cinabaritnimi oprhi.
Datacija	Orudenje s samorodnim Hg je nastalo pred približno 238 milijoni leti v drugi hidrotermalni fazi srednjetriasnega tektonskega obdobja.
Avtor / Proizvajalec	/

Slikovne priloge

Prvotna raba	Nastanek epigenetskega orudenja s samorodnim živim srebrom v idrijskem rudišču še ni v celoti raziskan. Povezan je z drugim tektonskim obdobjem ob koncu ladinija, ki ga je spremljala močna vulkanska dejavnost. Zaradi preobilice dotoka živega srebra in pomanjkanja žvepla ni mogel nastajati cinabarit in iz Hg par se je izločalo neposredno živo srebro, ki se v idrijskem rudišču nahaja v ekonomskih količinah. Najbolj pogosto se samorodno živo srebro pojavlja v karbonskem skrilavem glinavcu, v piritnih lečah in gomoljih, v skitskih oolitnih apnencih ter v plasteh skonca. Zaradi srebrnih kapljic so rudarji skrilavec s samorodnim živim srebrom imenovali: srebrni skrilavec ali skrilava ruda.
---------------------	--

Sedanja raba	Vzorec s samorodnim živim srebrom se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna naravna dediščina idrijskega rudišča, z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Predstavlja svojstven »arhiv« zemlje, saj je bil primerek odkopan v idrijskem rudišču in shranjen. Je del tematske zbirke mineralov idrijskega rudišča« Rudniške geološke zbirke razstavljene v upravnih prostorih CUDHg v sklopu jaška Frančiška. V naravnem okolju lahko samorodno Hg še vedno opazujemo na več mestih v muzejsko urejenem delu idrijske jame v Antonijevem rovu (pod slepim jaškom št. 20 na etaži I/20 OP Kropáč je karbonski skrilavec oruden s kapljicami živega srebra, v vpadniku I/20 – I/19 OP Kropáč na levem in desnem boku so skonca plasti bogato orudene s samorodnim živim srebrom).
---------------------	--

Prvotna lokacija	Idrijsko rudišče, OP Karbon, III/4.
-------------------------	-------------------------------------

Sedanja lokacija	CUDHg (Rudniška geološka zbirka), Bazoviška 2, 5280 Idrija
-------------------------	--

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina

opravljenih posegov	Vzorec je primerno ohranjen. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg; - Čar, Jože. Rudniška geološka zbirka: Seznam in opis vzorcev. Rudnik živega srebra Idrija, 2003, str. 1–122, [gradivo se hrani v arhivu CUDHg]; - Vidrih, Renato, Mikuž, Vasja, Peljhan, Martina, Klemenčič, Tomaž. Minerali idrijskega rudišča. Proteus, 57/7, 1995, str. 269–276. - Vidrih, Renato, Mikuž, Vasja. Minerali na Slovenskem. Ljubljana : Tehniška založba Slovenije, 1995; - Rečnik, Aleksander. Minerali živosrebrovega rudišča. Ljubljana : Institut "Jožef Stefan"; [Salzhemmendorf] : Bode, 2012.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	28. 2. 2018
Datum urejanja	Never